

Höj biljettpriserna på Operan och Dramaten!

Då kan också vanligt folk se de populära föreställningarna!

När jag på 70-talet turistade i det kommunistiska Leningrad var det helt omöjligt att få biljett till någon av Kirov-teaterns föreställningar. I sovjetstaten jämlikhetsparadis var det varje sovjetmedborgares rätt att få uppleva opera och balett som belöning för sitt hårda arbete. Det var behovet av avkoppling och inte inkomsten som skulle bestämma vem som skulle få gå på operan. Biljettpriset var därför symboliskt, motsvarande någon svensk krona enligt den dåtida svarta-börs-kursen.

Men kruxet var att det överhuvudtaget inte gick att få tag på biljetter på normalt sätt, varken för mig som turist eller för Leningrad-Invånaren. De allra flesta biljetter fördelades och kvoterades till diverse organisationer inom den massiva sovjetiska byråkratin. Att ställa sig vid biljettkassan var meningslöst eftersom det ändå aldrig fanns biljetter till försäljning över disk.

På Stockholms-operan går det inte heller att få tag på biljetter - utom till de föreställningar som helt sågats av kritikerna. Jag ville se den kritikeruppskattade Aida och gick till posten för att köpa biljetter. Men allt var utsålt till alla föreställningar. Jag upplystes om att det nästan aldrig gick att få tag på biljetter just till Operan eller Dramaten. Jag fick rådet att passa den tidpunkt biljetterna släpptes och att då köa vid postkontoren eller vid Operans biljettkontor. Då kanske jag skulle få biljetter.

Hur kommer det sig att man inte längre kan få tag på biljetter till Operan? Sannolikt de absurt låga biljettpriserna? Operabiljetten kostar bara några hundralappar. Det kostar mer att besöka akutmottagningen på ett sjukhus eller att klippa håret.

Det låga priset gör att andra företräden än pengar och villighet att betala avgör vem som ska få gå på Operan. Den avgörande egenskapen blir att man fritt kan disponera sin tid och att man därför har möjlighet att kunna stå i kö - på rätt plats och vid rätt tidpunkt. Är man arbetslös, sjukpensionerad eller har tur med tiderna i sitt skiftarbete kan man infinna sig i kön. Men är det rimligt att Operan har en prissättning som stänger ute de som inte har möjlighet att köa?

Men vi som inte kan komma ifrån våra arbeten har ändå möjligheter. Man kan vänligt be sin pensionerade mamma eller sin arbetslöse granne att köa - eller en ännu bättre idé - betala någon för att köa. Så gjorde man i Warszawa under kommunismen, då det ur planekonomin organiskt växte fram ett helt nytt och lukrativt yrke - nämligen att stå i kö för andras räkning - inte bara till teaterföreställningar utan också till allt som var lågt prissatt, t ex attraktiva varor i livsmedelsbutiker.

När det nu var utsiktslöst att se Aida, gjorde jag ett försök med Misanthropen på Dramaten. Bästa platserna kostar SEK 180. Också här var alla föreställningar utsålda. Jag meddelade detta till en av mina vänner som skulle göra mig sällskap. Han är rik, har ett ganska känt namn och är bosatt i en av de större europeiska huvudstäderna, där han också arbetar. Han satte sin sekreterare på att under en förmiddag belägra Dramatens direktions med arga fax på främmande språk med krav på att få köpa biljetter (...annars!!) och han ringde också själv några gånger. Så småningom fick han tala med en ansvarig chefsperson som gav med sig och min vän fick löfte om att köpa sk direktionsbiljetter.

Att direkt ta saken i egna händer och att via teaterledningen fixa

biljetter - att helt lämna "marknaden" som ändå inte fungerar - blir till syvende och sist den naturliga lösningen för att skaffa sig sådant man inte kan få för pengar. Det gäller i alla reglerade och hyper-subventionerade system. I dessa sammanhang är det smartness och kontakter som gäller. Den påhittige och aggressive fixaren triumferar.

Syftet med Dramatens och Operans prispolitik är att biljettpriset inte ska hindra folk från att uppleva kultur - ungefär som i Leningrad. Men så blev det inte riktigt- varken i Leningrad eller i Stockholm.

För att få se nationalscenernas föreställningar krävs att man inte arbetar normalt utan har tid att stå i kö. Och kan man inte det är det mygel och kontakter som gäller. Det är varken jämlikt eller rättvist.

Högre biljettpriser innebär att man måste tänka efter två gånger innan man bestämmer sig för att gå på en föreställning. Med högre och mer marknadsanpassade biljettpriser på Operan och Dramaten kanske det blir biljetter över också för vanligt folk som varken har tid att köa eller har de rätta kontakterna.

14 mars 1995

Bo Kuritzén

Leg. Läkare
